

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ

Θ'.

Μιά μέρα οι μετανάστες ποιητές γιατί τούς δίκοις τους ποιητές πάσια στό χωριό.

— Ιτέλαιγε ή Μαστρουγάννενα γιατί τοῦ γηπότ'; φύτησε κάποιος;

— Κού!... Αίλακας ζάναν τά μάτια το' αλτ' τά δάκρυα! άπλυτησε ό Γιώργος...

— Χι! Πιδί δά, τοχ' ή κ' φωνά, Νά μή τοι λουνέσ;

— Ορδού λόρε κι σύ;

— Γιατί;

— Μι... καλύτερα είναι νά στοντάπι μπονιτόπια ωτι τούς στον χωριό ή νά πάτη στην Αιγαίου νά γίνη ανθρώπους!...

— Ή δάκι σ' ιτέλαιγε; φύτησεν έναν άλλο μετανάστη;

Φοσσα: «Άλλα το' ίεδουνα μιά, Ημέρα μάνα το' λέων μή καρονιάσεις τον πατέριδι μ'. Μήν κλαίς κι οι λίγοι δαμάθης κι οι ούτει.

— Γιατί! Σύν δεν θά επαναπάντησε στο χούσον σου; τόν φύτησε ξένοντας επειδημόντας ο δάσκαλος.

— Δέν τα μποτώντες δάσκαλή μ'! Δέν μάς ζωντάνε ωτι τόπους στον χωριό Θέλουμε δή θέλουμε θά ξενιτεύτομε. Οφή γιγής κι τάφους, δάσκαλε.. Λγέτηδης θά γίνουμε!...

Μαστρουγάννενα ήταν οι μετανάστες έπλαιγαν την ποδιά τους. Έλεγαν για την φτώχεια, την ώραβενα, την άρρενα, την βλάσφημη, την αράβενα, την τζενίνες, την κομιμπάτεξ, για τούς έπλαιγμάτους που παρούσιαζε.

— Ήπις άλλο πέπτε ώρες μαρούλι, για μαρούλις για μάριμπας, για μάριμπας κι ούτε λέν: «Ελά τηρά άλλη βδομάδα»; μή την ίδια εργάδια που μή ούτε ίσχυεν: «Δίνετε νά μής έναν ψαρέ μή στέρεις».

Ο καπετάνιος Τραπεζόλος, πλάιως άσπουδος τοῦ ναυτικοῦ, απλότατος, τοὺς πλημμύρας καὶ τοὺς είλε:

— Δεν φταίει η πατούδη μας, μαρούλια μαρούλια. Είναι καλή κι ούραί η πατούδη μαρούλια. Είναι πατούδη ξελένενη. Άγιοι άτυμοι μαρούλια πάντα... Φέρε ένα ρούμι Νικολέττο!... Άντοι οι λίγοι πάντη την έχαμηναν ταυτίζονται τους. Κάτι τραπέζες, κάτι χρηματοπέτρες, κάτι ψευδομούζαναν. Όλα γι' απότις και τά παιδιά τους και προσδοτες και φρούρια μεσούται και μέμενον και βάσανα για μάρις! Καπετάνιος ην φορέσης δέν μπορεῖ!... Ποτηρή ν' αγόρασθε; Ούτε πρέπει νά εποιηθεύθων, ούτι λένε, τά έγγισμα τά παλιότηρα, τέλι αγάθαστα, που έχουν την ίδια τιμή μέ τ' άγγισμα!... Ούτε νά υποθής, ούτε νά φάς, ούτε νά στολιστής, ούτε νά καθημήσεις, ούτε νά πληνθής. Ίδια τηνά τά ενύπακτα πατούνα, ίδια κι αι... ασθεστές στες ή έγγριψοι. Νά εποιηθεύθη λέει η έγκυδη Βιομηνανία. Νά μάς λειφήν!... Φέρε άλλα ένα ρούμι Νικολέττο!... Μέ λίγη ζάχαρη μαρούλια... Άντοι έπεσαν σάν τασάλια πεινασμένα και μάς ούρησαν το αίμα μαρούλια... Και άλλο ωράνιο Νικολέττο!... Γίωστας καινένει να κάπι σ' το ραχογάνι και δέν χάνεται τό θερωκεύενο για λίγο ωράνια... Ετσι μορέ παιδιά, πού λέτε!... Και τι λέσε, χιονάδας;... Τι θέλεις στην Αιγαίου που πηγανεις; Νά λένες έπιδροι άπονθρογραφίες;

— Τι νά ξένας;

— Τι νά ξένεις; Νά καθήσης στο χωριό σου, νά ξενινήσης τά παιδιά, νά γίνουν «Έλληνες καλοί, Χριστιανοί, καλοί πολίτες». Νά φοτίσης τό λαό. Νά τεθῆς έπιν κεραλής έπαναστασίες!... «Ορι μού τινάδες και σ' τά τσόλια σου και τις Γοργαμάτεξ σου και μού έφηνες!... Και ποινες μορέ δά μερινη μορέ δάσκαλε, στον τόπο!...»

— Τι νά τούς πάξ;

— Τι νά τούς πάξ!.. Νά τούς αγίς νά πάνωρες ήμεις οι Έλληνες νά έπινον όλο πορεγάστα, συντείξεις και νόμους ενεργετικούς από τό Κράτος. Θάλισου, μορέ νά ητανε τού Κράτους τά τακειά,

όλόζηρος ό Ελιρηνιζός Όχεανός, θά σωνόντοσαν, θά ξερενότανε!... Τό Κράτος, βρέ, είμαστε ήμεις!.. Ή αύ διπος τρόπει από τό Κράτος είναι σάν νά τρόπη τόν ίδιο τόν έαντο τον, σάν νά τρέφεται από τό ίδιο τον τά κρέστα.

— Δίχιο έχεις!... Δίσηρε έχεις, άλλη όλη φεύγεις, Καὶ ποιος δά ματινον στην Έλλάδα; Μονάχα οι βούτειται κι οι Δίμουροι!.. Χι! Καζι ντινάμα ό αγινόντας...

Οι χωράπτες τόν άγονγαν μ' άνοιχτό τό στόμα, μέ γορόλιμην τά μάτια. — Καὶ νά τεθή έπιν κεφαλής έπαναστάσεως.

Φορούνταν πάντα από τό λάγη, γιατί τ' άποιγνε πρώτη φορά!.. Όποτε ή πάρησαν από τόν τά λάγη, γιατί τ' άποιγνε πρώτη φορά!.. Τούς φάνονταν παράξενα από τόν τραπέζη τόν Συνορούπατην, ή πάρησαν καὶ άλλη έπιν ξένο από τόν τραπέζη τόν Συνορούπατην;

Θρηνούνταν πάντα τόν τά λάγη απόντας παροδιστάς, πού είχε παι και στην Εργούπη, άλλη τότε όλη τόν γιγίζανε μ' τό Διάμυγο έπιν κεφαλής.

— «Όως τό Μαστρουγάννενο, πού θέλει νά μάς γαλάπι τό χωριό!.. Φορέγκυρο δή τό λάγη τό χωριό μας, και θέλει πομπάντων τίς γυναίκες μας, έ; Σχωτόπετα στην παρέμπη παδιά, σαντέ λιδιανόντων ασύλιο!..

Και τούρα κατά μέσα στην παρέμπη τους, κατά τό δρυσεγό, τό φορτενό, τό νέο τό ποστο αιδιανόντωνταν για μιά γαρά γινομαράγματος τόν της έπιασε...

Είναι καλή η Έλλαδα καὶ μοναδική, μόνο οι «Έλληνες της νά άλλαζουν λιγάσα...»

— Τ' άπον, χιονάδες, έφονται καὶ πάλι ο Τομαϊάδοιος, «Αια πάς στο Σάν-Φατζεσο, νά μέ θρημήσε...»

— Τι θέλεις νά ουμ στειλίο; — «Ενα μπανιό!..»

* * *

Σιγά-σιγά ή νύχτα έπεφτε. Καθένας έπρασιταν στη γωνιά του τολμημένος στις σχειρεις του, στη στενοχώριων του, στις ανανιστέσι του, Σιγά-σιγά, ιραγόδια παραπονείμενα άποντημαν:

'Αναστενάζω, καιγόμενοι, κλαίω, πονώ καὶ λυνόω, ἀνέσω, σενόν, ξεψυχῶ, μὲ τὸν δικό μου πόνο.

— «Ἄγ, τόχη, ιππιαν καὶ πον μάς πάς!.. Και πάλι έχογει τό τραγούδι, παραπονετικό καὶ θλιβεό!

καὶ λέω πᾶς έχαθρη, δέ κόσμος για τ' έμενα!...

Άπ' οίς τις σπέις και τις γωνιές, και τ' άπονγραφα και τά πέρατα τόν βασιοριαθ, σιγά-σιγά νέα τραγωδία λυτημένα άποντημαν. Θά νόμιζε κατεις πάντα πληγές πόνου και καϊμόνι και γίνεται τό πιρούριον τους. Και ήταν τραγούδια από άλλες τός Έλληνες ιερεψές. Τραγούδια Ρογκελέπιτα και μαντινάδες Κρητησία, και διατικα τής Σινόνης, και τόν νησιών ασμάτια, και τής Ήπειρος διδυμού και τής Μακεδονίας μοιρολόγια. «Ηταν, όλοι, μά φωνή πού έχιαν της, την έσσοια της και τήν αναδούλια της:

— Ω κόσμε, δικαίαστας, ή σφάρισα σου νά σπάση, ποτέ του νά ήσυχάσῃ.

— Και από άπεναντι ήρθε από άλλον μετανάστη ή άπλυτης μέποντας :

— Ο κόσμος με τά βάσανα, είν' ανακατευμένος κι' ανθρωπος έπιν ενέθεθκε νάν' ενδιχαριστημένος!...

— Αμερική την είπανε, κι' Αμερική είπε, που καζό χρόνο νάν'... είπε έπιν άτυρον άδυντο παπιδι, και καδότης σε μά άσον, μέ πρωκμένο τόν γιατσά.

— Δημοδι; τόν φύτησε ο δάσκαλος.

— Πίστη και φαρμαζίλια, Τό λέει και τό νοντας: «Α με οι ει κι η, από τό έλλας κι επι πον λένε και οι Γάλλοι, δημαρδή πιρού!...

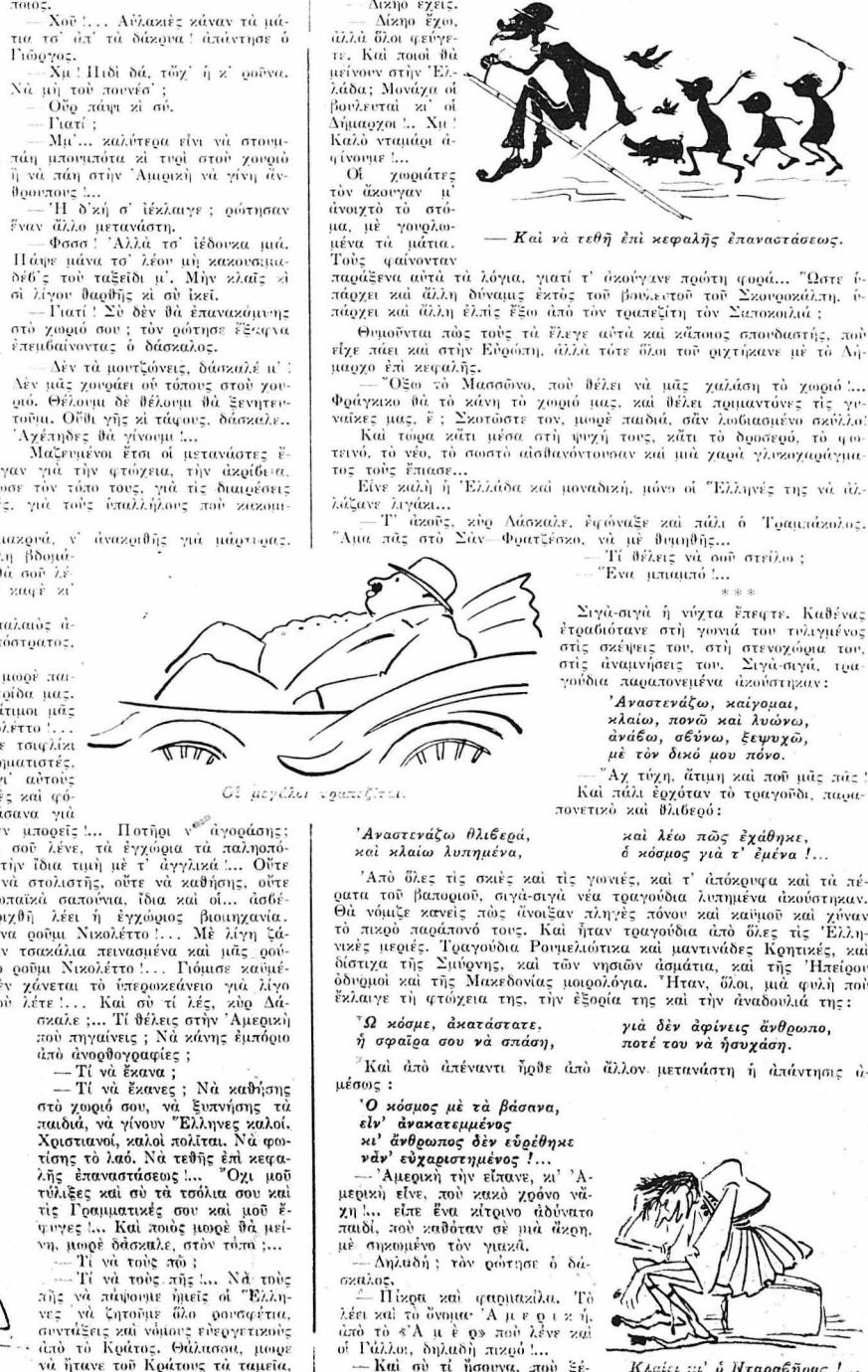
— Και σ' τή ήσσονα, που ξέ-

— Τέλαιγε ή Μαστρουγάννενα;

Μερικοί χερηματισταί!...

Κλαίει τή ή Ηταρασθηγας!...

